

MAGYAR NYELV

a 8. évfolyamosok számára

MNy1

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

2022. január 22.

**A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra
a megadott pontszámok adhatók.**

**A pontszámok részekre bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.
A helyesírási és/vagy másolási hibákat javítjuk, de csak akkor vonunk le miattuk
pontot, ha arra a javítási-értékelési útmutatóban erre külön utalás van.**

A helyesírás értékelésénél A magyar helyesírás szabályai c. kiadvány (Akadémiai Kiadó) 12. kiadása szerinti helyesírást kell elfogadni.

1. a) Lehetséges megoldások: 1 pont
 KÉ..... – főnév (kék, kém, kén, kény, kép, kés, kéz)
 KÉ..... – ige (kél, kér)
 KÉ..... – melléknév (kék, kész, két)
- A kis- és a nagybetű használatát is el kell fogadni.
 Minden más válasz csak akkor fogadható el, ha a szavak megléte szakmailag ellenőrzött egynyelvű szótárral igazolható.*
2. a) 1. csodálkozó 2 pont
 2. figyelmes
 3. türelmetlen
 4. gondtalan
 5. büszke
 6. tanácstalan
 6 helyes megoldás 2 pont
 4–5 helyes megoldás 1 pont
 0–3 helyes megoldás 0 pont
3. a) Madarat – BOLDOGSÁG 1 pont
 b) verébre – TÚLZÁS 1 pont
 c) tyúk – SZERENCSE 1 pont
 d) Kígyót – HÁLÁTLANSÁG 1 pont
- A pont csak akkor adható meg, ha a kiegészítés (helyesen toldalékolt állatnév) és a párosítás is helyes. A megadott fogalmak közül lehet csak választani a szólásmagyarázatokban. A beírt szavakat nagy- és kisbetűvel is el kell fogadni.
 A megadott válaszokon kívül minden más válasz csak akkor fogadható el, ha a szólások megléte és a felsorolt szavakkal megadható jelentése szakmailag ellenőrzött egynyelvű szótárral vagy más kézikönyvvel igazolható.*
4. a) párok: 1–C, 2–F, 3–D, 4–A, 5–X, 6–B 3 pont
 6 helyes megoldás 3 pont
 4–5 helyes megoldás 2 pont
 2–3 helyes megoldás 1 pont
 0–1 helyes megoldás 0 pont
- b) bekarikázva: B 1 pont
 a B-hez tartozó pontvonalra írva: 4 (Akarsz-e játszani?)
- A pont csak akkor adható meg, ha csak a B mellé írta a 4-et, esetleg a címet. Ha több helyre is írt számot, a pont nem adható meg. Ha nem karikázott, de jó helyre írta a helyes megoldást, a pontot meg kell adni.*

5. a) A dominók helyes sorrendje 1 pont

látni	élet	világ	dús	finom	akkora	ilyen	egy	az	most
-------	------	-------	-----	-------	--------	-------	-----	----	------

C

D

B

A

E

Csak a hibátlan megoldásra adható meg az 1 pont. A feladat kiírása alapján a dominóba írt szavakat figyelmen kívül kell hagyni, csak a betűk sorrendjét értékeljük.

- b) A) Eszter (az Edina nem jó, mert vegyes hangrendű) 4 pont
 B) Lukács
 C) Károly (a Kornél vagy a Kinga nem jó, mert vegyes hangrendű)
 D) György

Minden helyes megoldásért 1 pont adható. Amennyiben a jó válasz mellett rossz is van, az adott pont nem adható meg.

6. a) „Vár állott, most kőhalom,” – ellentét 4 pont
 „Beszél a fákkal a bús őszi szél,” – megszemélyesítés
 „A szívem egy nagy harangvirág” – metafora
 „...szívós leszek, mint fán a kéreg” – hasonlat
Minden helyes megoldás 1 pont.

7. a) ígér 1 pont
 b) muszáj 1 pont
 c) Hallgatni 1 pont
 d) Mondd meg 1 pont
 e) jókedvvel 1 pont

A pont csak akkor adható meg, ha a helyes megoldás egyértelműen azonosítható, és nincs mellette helytelen.

8. a) HALÁSZOKAT 1 pont
 b) aláhúzva: azonos alakú 1 pont

A pont csak akkor adható meg, ha csak ezt az egy helyes kifejezést húzta alá a tanuló. Ha más módon, de egyértelműen jelölte a helyes megoldást, a pontot akkor is meg kell adni.

- c) 2 pont

ormántos füllencs	elefánt
pacuha hájadék	X
dörzsbőrű fogadús	krokodil
pironkás nyurgaliba	flamingó
színeváltó kunkorgyík	kaméleon
cseppszívó pöttyömke	kolibri

6 helyes megoldás 2 pont

4–5 helyes megoldás 1 pont

0–3 helyes megoldás 0 pont

-
9. a) Uruguay (hibás másolásra is jár a pont) 1 pont
 b) Japán 1 pont
 c) Mert a cél az volt, hogy a labdát kirugdossák a faluból, tehát a falu határából vagy a játékot két évszak határán (tél és tavasz) játszották. 1 pont
Minden olyan megfogalmazást el kell fogadni, amely ugyanezeket a gondolatokat tartalmazza.
- d) Aláhúzva: Kína és Firenze 1 pont
A pont csak akkor adható meg, ha mindkét szót aláhúzta, és mást nem. Az aláhúzás helyett más, egyértelmű jelölést is el kell fogadni.
- e) Többféle válasz is elfogadható: 1 pont
- A kínaiaké, mert a kapuba kellett eljuttatni a labdát/ a kapu körül háló volt/ bőrlabdával játszották.
 - Firenze, mert elkerített városi pályán játszották/ mérkőzésvezető irányította a játékot/ a játékosok különböző posztokon játszottak/ volt kapus/ a labdát valamiféle kapuba kellett berúgni/ a kapus kézbe vehette a labdát.
 - középkori foci a játék időnkénti durvasága miatt/ bőrbatyu-bőrlabda hasonlósága miatt.
- Minden olyan megfogalmazást el kell fogadni, amely ugyanezeket a gondolatokat tartalmazza.*
A pont csak akkor adható meg, ha 1 városhoz/néphez kapcsol két helyes indokot!
A választ akkor is el kell fogadni, ha a népnév helyett (pl. kínai), országot (pl. Kínát) ír.
Más válasz csak akkor fogadható el, ha az a szöveggel egyértelműen alátámasztható.
- f) A) hamis 3 pont
 B) hamis
 C) igaz
Minden helyes megoldásért 1 pont adható. Aláhúzás helyett pl. a karikázást is el kell fogadni.
- g) A) 4 3 pont
 B) 3
 C) 1
Minden helyes megoldásért 1 pont adható.
10. a) **Tartalom** 3 pont
3 pont, ha a fogalmazás megfelel a megadott témának, a tanuló álláspontja egyértelműen azonosítható, a bemutatott 2-2 különböző érve alátámasztja az állításokat, és a terjedelem eléri a 4 mondatot.
2 pont, ha a fogalmazás megfelel a témának, a tanuló álláspontja egyértelműen azonosítható, de csak két-három érve van, illetve fogadható el, és a terjedelem eléri a 4 mondatot.
1 pont, ha a megadott témának megfelel ugyan, de nem hoz érveket, vagy csak egyet a megadott szempontokkal kapcsolatban, és a terjedelem eléri a 4 mondatot.
0 pont, ha nem felel meg a megadott témának, tartalmatlan, semmitmondó a fogalmazás, vagy a terjedelem nem éri el a 4 mondatot.
 A pontszám nem függhet a tanuló véleményétől.
-

- b) **A szöveg szerkezete** 3 pont
3 pont, ha a szöveg kerek, egész, lezárt; formailag is tagolt; logikusan szerkesztett, és a szöveg eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
2 pont, ha a fenti szempontok közül valamelyik nem érvényesül maradéktalanul, például hiányzik vagy szervesen a befejezés, aránytalan a bevezetés vagy a befejezés, de eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
1 pont, ha az első pontban megadottak közül kettő nem teljesül, de a terjedelmet eléri a 4 mondatot.
0 pont, ha a fogalmazás nem éri el a 4 mondatot, vagy ha szövegnek nem minősíthető, összefüggéstelen mondatokból áll.
- c) **Stílus, szóhasználat** megfelel a témának, a köznyelvi normának, nyelvhelyességi szempontból kifogástalan, és eléri a megadott terjedelmet (10 mondat). 1 pont
- d) **Helyesírás** 2 pont
2 pont: legfeljebb 2 ékezet tévesztése az *a-á* és az *e-é* esetében, és legfeljebb 2 központozási hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központozási hibáit), és eléri a megadott terjedelmet (10 mondat).
1 pont: eléri a megadott terjedelmet (10 mondat), és legfeljebb **2 hibatípus** előfordulása az alábbi hibatípusok közül:
- kettőnél több ékezet tévesztése (az *a-á* vagy az *e-é* esetében);
 - 3–5 központozási hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központozási hibáit);
 - egy hiba a magánhangzók időtartamának tévesztése terén;
 - egy hiba az egybeírás-különírás terén, kivéve az igekötős igék, a névutós névszók és a tagadószó helytelen írását, mivel ilyen hiba esetén nem adható pont.
- 0 pont:** a felsoroltaknál több és/vagy súlyosabb hiba esetén, vagy ha a szöveg nem éri el a 10 mondatot.
- e) **Külalak, íráskép** 1 pont
1 pont adható, ha a dolgozat külalakja rendezett, áttekinthető, a javítások egyértelműek és esztétikusak, az írás könnyen, jól olvasható, a betűképek egyértelműen azonosíthatók, az ékezethasználát egyértelmű, a tanuló nem használja a kereten túli („margón kívüli”) területet, és a szöveg terjedelme eléri a 4 mondatot.
Nem jár pont, ha az írás jellemzően olvashatatlan, vagy félreérthető az ékezethasználát, a dolgozat képe rendezetlen, a javítások félreérthetőek, zavarosak, nem esztétikusak, elválasztás helyett indokolatlanul ír a pontsoron túli („margón kívüli”) területre, vagy ha a szöveg terjedelme nem éri el a 4 mondatot.
- a)–e) A 4-nél kevesebb mondatból álló fogalmazás esetében a feladat összes itemére 0 pontot kell adni.

Források:

8. c) *A szószerkezetek forrása:* <https://www.facebook.com/lackfi/posts/2843327805795357>

9. g) *A képek forrása:*

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Giovanni-Stradano-Gioco-del-calcio-in-piazza-Santa-Maria-Novella-1561-62-1024x721.jpg>

<https://www.saatchiart.com/art/Painting-Medieval-football-J-hvi/1761528/8348986/view>

http://en.chinaculture.org/chineseway/2014-06/19/content_539864.htm

A feladat bázisszövege az eredeti forrásszöveg módosításával (rövidítésével, nyelvtani egyszerűsítésével), de az eredeti szöveg integritásának megtartása mellett jött létre. Az eredeti szöveg forrása: <https://hirmagazin.sulinet.hu/hu/civilizacio/a-labdarugas-tortenete>